

קינת החברות - שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו / עו"ד דורון אפיק

אם בעבר היה נהוג לקבור אדם יחד עם בעלי חיים ורכוש רב שימשו אותו בעולם הבא, כיום מינהג זה פחות מאשר מקובל. אז מדוע עסקים וחברות נקברים לעתים, בהיסח דעת, יחד עם בעליהן?

כך, למשל, יזם הייטק ובעל מניות עיקרי בחברת סטרט-אפ, שמשרדנו ליווה, חלה במחלה קשה שדרשה ניתוח והרדמה לתקופה ממושכת. במהלך התקופה בה היה היזם במצב של חוסר תפקוד מוחלט, פעילות החברה כמעט ונעצרה, תוך נזקי עתק. היזם חזר לתפקוד והחברה החלה להתקדם ואף הייתה בהליכים של קבלת מימון גדול מהאיחוד האירופי, אולם אז חזרה המחלה ותוך זמן קצר נפטר היזם. סכסוך בין היורשים גרם למות החברה וחשוב מכך, למות החזון של היזם ...

אחד הדברים המטרידים רבים הוא מה יקרה לרכושם ובני משפחתם לאחר מותם. הנושא נהיה מורכב עוד יותר כאשר מדובר בעסק משפחתי ובעל העסק מעוניין להכשיר את ילדיו לנהל את העסק עוד בחייו. הדבר דורש לא רק הסדרה של צוואה או נאמנות אלא גם עדכון של התנהלות החברה כדי להכניס לניהול את היורשים, לרבות עדכון התקנון, הכנת העובדים והסביבה ופעולות אחרות.

הכנת צוואה נראית אולי כהליך פשוט ביותר (שיכול להסתיים בהורדה מהאינטרנט של תבנית), אולם כשאנו מבוצע באופן נכון, או כשנעשה על ידי עורכי דין שאינם בעלי מומחיות בתחומים הרלוונטיים (ואלה אינם דיני ירושה בלבד, אלא גם דיני חברות, עסקאות בינלאומיות או כל נושא אחר הקשור לצוואה), ורצוי גם כצוואה נוטריונית⁺, עלול להסתיים לא רק בסכסוך משפחתי קשה אלא גם לנזקים בלתי הפיכים לעסקים המנוהלים על ידי המוריש או על ידי המשפחה. כאשר אחד או יותר מהנכסים הוא עסק פעיל (בין שמדובר בעוסק מורשה ובין שמדובר בחברה), חשוב ביותר לבצע מראש פעולות שיכינו את העסק למועד ההעברה הבינדורית, כדי למנוע מצב בו עד לקבלת צו קיום צוואה העסק ייפגע אנושות. כך, למשל, אם העסק מנוהל כעוסק מורשה, מותו של בעל העסק עלול לגרום לחסימת חשבונות הבנק ולגרום לקריסת העסק. אם העסק הינו חברה, יש להיערך מראש כדי לוודא שהחברה תוכל להמשיך לפעול במקרה כזה. עוד, לא תמיד היורשים יודעים לנהל עסק, או מתעניינים בכלל בניהול. גם אם קיימת כוונה לחלק את האינטרסים הכלכליים בעסק בין כל היורשים, לפעמים כדאי לשקול אמצעים שיבטיחו שהניהול ימשיך להתבצע על ידי כמות מצומצמת של גורמים או בסיוע גורם חיצוני. לא פעם קורסים עסקים דווקא מתוך כוונות טובות של אנשים שרוצים לסייע בניהול.

העברה בינדורית מסודרת יכולה גם לכלול הוראות בדבר הכנסת זכויות לנאמנות^{*}, ועל ידי כך לאפשר לצד שלישי לסייע. זהו פתרון טוב לא רק כאשר קיימים קטינים שאמורים לקבל זכויות, אלא גם במקרה בו רוצים למנוע סכסוכים בין יורשים. לעתים נכון אף להכניס נכסים לנאמנות חיצונית מבעוד מועד וליצר נאמנות שהינה תחליף צוואה. ללא קשר לחיסכון אפשרי, לעתים, במיסי ירושה (כאשר אלה חלים), פתרון זה מאפשר להגן מבעוד מועד על נכסים ולמנוע מנושים עתידיים לפגוע בהם. כך, בניה נכונה של נאמנות מבעוד מועד יכולה ליצור גם מטריה כלכלית ליום סגריר וגם לוודא שגם אם העסק ייכנס למצב מסוכן בערוב ימיו של המוריש, היורשים לא ייפגעו מכך.

לעתים נאמנות היא פתרון יקר ובכל מקרה גם אינה מטפלת בסוגיות הקשורות לבעיות גופניות אלא רק בסוגיות רכושיות. ייפוי כוח מתמשך גם הוא פתרון אפשרי במסגרת התכנון לתקופות בעייתיות, וכדאי לשקול גם אותו[Ⓞ].

בכל מקרה, קשה מאוד לצפות את מה שילד יום, וחשוב להיוועץ במומחים המכירים היטב את הכלים השונים העומדים לרשות אדם לשם ניהול ההעברה הבינדורית שלו. ביחוד חשוב להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום ההעברה הבינדורית בחברות ועסקים כאשר חלק מהנכסים הם עסקים פעילים.

⁺ עו"ד דורון אפיק הינו נוטריון ועורך דין המוסמך בישראל ובניו יורק והוא השותף המנהל של משרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) המתמקד בהנפקות באוסטרליה, דיני חברות, דיני מקרקעין, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות, לרבות עסקאות מיזוג ורכישה, מימון ומשפט ימי ואף הרצה בתחומי מומחיותו, לרבות במסגרת תואר מנהל עסקים Executive MBA באוניברסיטה העברית בירושלים. עו"ד אפיק בוגר הכשרה של האיחוד האירופי ביישוב סכסוכים בינלאומיים מחוץ לכותלי בית המשפט (גישור ובוררות) ומשמש גם כבורר וכנאמן בנאמנויות ישראליות ובינלאומיות. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

[Ⓞ] לקריאה נוספת: " [היתרונות שבצוואה נוטריונית על צוואה רגילה](#) " (אפיק משפטי 186 02.09.2015)
^{*} לקריאה נוספת: " [האם אני נאמן עליך כדי לדאוג לך ולירשך?](#) " (אפיק משפטי 259 20.06.2018)
[Ⓞ] לקריאה נוספת: " [ייפוי כוח מתמשך – לא רק לדור השלישי אלא גם ליומי סטרט-אפ צעירים](#) " (אפיק משפטי 301 29.01.2020)

A Dirge for the Companies - In Every Generation they Rise up to Destroy Us/Doron Afik, Esq.*

If in the past it was customary to bury a man along together with animals and much property to support him in the afterlife, today this practice is less than acceptable. So why are businesses and companies sometimes buried, inadvertently, together with their owners?

For example, a high-tech entrepreneur and a major shareholder in a start-up company, which our firm accompanied, suffered from a serious illness that required surgery and anesthesia for a prolonged period. During the period when the entrepreneur was in a state of complete dysfunction, the company's activities almost stopped, with enormous damage. The entrepreneur returned to function and the company began to move forward and was also in the process of receiving large funding from the EU, but then the disease returned and within a short time resulted in the demise of the entrepreneur. Conflict between the heirs caused the demise of the company and, more importantly, the vision of the entrepreneur ...

One of the things troubling may is what will happen to their property and family after they pass away. The issue becomes even more complex when it comes to a family business and the business owner wishes to train his children to manage the business while he is still around. This requires not only the preparation of a will or a trust, but also an update of the company's conduct to bring in the heirs to manage, including updating the articles of association, preparing the employees and others for this and other actions.

Preparing a will may seem like a very simple procedure (which can be completed by downloading a template from the Internet), but when not done correctly or done by lawyers who lack the expertise in the pertinent fields (and these fields are not just wills and estates but also corporate law, international transactions or any other issue related to the will), and preferably also by a notarized will⁺, may end not only in severe domestic disputes but also in irreversible damage to the business managed by the bequest or the family. When one or more of the assets is an active business (whether it is a personal business or a company), it is of the utmost importance to take precautionary measures to prepare the business for the date of intergenerational transfer, in order to avoid a situation where the business will be jeopardized while waiting for a probate Court order. For example, if the business is managed as a personal business, the death of the owner can cause bank accounts to be blocked and the business to collapse. If the business is a company, it must be prepared in advance to ensure that the company can continue to operate in such a case. Moreover, heirs may not always know how to run the business, or are even interested in running a business. Even if there is an intention to divide the economic interests in the business among all heirs, it is sometimes worth considering measures that will ensure that management continues to be carried out by a limited number of persons or with the assistance of an outsider. Businesses sometimes collapse because of good intentions of people who wish to assist in management.

A proper intergenerational transfer may also include provisions for the settlement of a trust[×], thereby allowing a third party to assist. This is a good solution not only when there are minors who are to receive rights, but also to avoid inheritance disputes. Sometimes it is even good to transfer assets into a trust in a timely manner and to create a testamentary trust. Regardless of the possible savings, sometimes, in inheritance taxes (where applicable), this solution allows for the protection of assets and prevent future creditors from touching them. Thus, proper building of a trust in advance can create an economic umbrella for a rainy day but also ensure that even if the business enters a dangerous state the heirs will not be harmed.

Sometimes a trust is a too costly solution and in any case does not address issues related to physical issues but only property issues. A lasting power of attorney is also a possible solution in planning for troubled periods, and one should consider it too[Ⓞ].

In any case, it is very difficult to predict what the future holds and it is important to consult experts who are well acquainted with the various tools available to a person for managing the intergenerational transfer. It is especially important to consult a lawyer specializing in the field of intergenerational transfer in corporates and businesses when some of the assets are active businesses.

---

* **Doron Afik, Esq.** is a notary public and an attorney admitted to practice in Israel and New York and is the managing partner of Afik & Co., Attorneys and Notaries (www.afiklaw.com). Doron served an adjunct professor at Hebrew University Doron teaches Mergers and Acquisitions as part of the EMBA program. Doron's practice focuses primarily on Australian IPO's, international transactions, including mergers and acquisitions, dispute resolution and issues of public law. He is a graduate of a European Union alternative disputes resolution course and the ICC Master Class for arbitrators and also serves as arbitrator. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com

⁺ Read more at: "[The Benefits under Israeli Law of a Notarized Will on an Ordinary Will](#)" (Afik News 186, 02.09.2015)

[×] Read more at: "[Do you trust me to take care of you and your heirs ?](#)" (Afik News 259, 20.06.2018)

[Ⓞ] Read more at: "[Lasting Power of Attorney – Not Just for the Third Age but also for Young Start-Up Entrepreneurs](#)" (Afik News 301, 29.01.2020)

La plainte des sociétés - À chaque génération, ils se lèvent pour nous détruire / Av. Doron Afik*

Si dans le passé il était d'usage d'enterrer une personne avec des animaux et beaucoup de biens qu'il utiliserait au paradis, aujourd'hui cette coutume est loin d'être acceptable. Alors pourquoi les sociétés et les entreprises sont-elles parfois enterrées, par inadvertance, avec leurs propriétaires?

Ainsi, par exemple, un entrepreneur high-tech et un actionnaire majeur d'une start-up, que notre cabinet accompagnait, a contracté une maladie grave qui a nécessité une intervention chirurgicale et une anesthésie pendant une période prolongée. Pendant la période où l'entrepreneur était dans un état de dysfonctionnement complet, l'activité de l'entreprise s'est presque arrêtée, avec d'énormes dégâts. L'entrepreneur a repris ses fonctions et l'entreprise a commencé à aller de l'avant et était même en train de recevoir un financement important de l'UE, mais la maladie est revenue et l'entrepreneur en peu de temps est décédé. Un différend entre les héritiers a provoqué la mort de l'entreprise et surtout, la mort de la vision de l'entrepreneur ...

L'une des nombreuses choses troublantes est ce qui arrivera à leurs biens et aux membres de leur famille après leur décès. La question devient encore plus complexe lorsqu'il s'agit d'une entreprise familiale et le propriétaire de l'entreprise est intéressé à former ses enfants à diriger l'entreprise durant son vivant. Cela nécessite non seulement une série de testament ou d'une fiducie mais aussi une mise à jour de la conduite de l'entreprise pour mettre les héritiers à la direction, y compris la mise à jour des protocoles, la préparation des employés et de l'environnement et d'autres actions.

Faire un testament peut sembler être une procédure très simple (qui peut se terminer par le téléchargement d'un modèle à partir d'Internet), mais lorsqu'il n'est pas effectué correctement, ou lorsqu'il est effectuée par des avocats qui n'ont pas d'expertise dans les domaines concernés (et ceux-ci ne concerne pas seulement le droit des successions, mais aussi le droit des sociétés, les transactions internationales ou tout autre problème lié au testament), et il est préférable que ce soit un testament notarié, et pourra aboutir non seulement à un litige familial grave mais aussi à des dommages irréversibles à l'entreprise gérée par le testateur ou par la famille. Lorsqu'un ou plusieurs des actifs est un commerce actif (qu'il s'agisse d'une entreprise personnelle ou d'une société), il est très important de mener à l'avance des actions qui prépareront l'entreprise à la date du transfert intergénérationnel, afin d'éviter une situation où l'entreprise sera grièvement endommagée en attendant une ordonnance du tribunal d'homologation. Ainsi, par exemple, si l'entreprise est gérée en tant qu'entreprise personnelle, le décès du propriétaire de l'entreprise peut entraîner le blocage des comptes bancaires et provoquer la faillite de l'entreprise. Si ce business est une société, il faudra vous préparer à l'avance pour vous assurer que l'entreprise peut continuer à fonctionner dans un tel cas. De plus, les héritiers ne savent pas toujours comment diriger une entreprise, ou ne s'intéressent pas du tout à la gestion. Même s'il y a une intention de répartir les intérêts économiques de l'entreprise entre tous les héritiers, il vaut parfois la peine d'envisager des mesures qui garantiront que la gestion continuera à être effectuée par un nombre limité de facteurs ou avec l'aide d'un facteur externe. Souvent, s'effondrent les commerces précisément par les bonnes intentions des personnes qui veulent aider à la gestion.

Un transfert de propriété ordonné peut également inclure des dispositions concernant l'introduction de droits dans une fiducie, permettant ainsi à un tiers de prêter assistance. C'est une bonne solution non seulement lorsqu'il y a des mineurs qui sont censés obtenir des droits, mais aussi au cas où vous voudriez éviter les conflits entre héritiers. Parfois, il est même juste de placer à l'avance des actifs dans une fiducie externe et de produire une fiducie qui remplace un testament. Indépendamment des économies possibles, parfois, en droits de succession (lorsque celles-ci s'appliquent), cette solution permet de protéger les actifs à l'avance et d'éviter que les futurs créanciers ne leur nuisent. Ainsi, la construction appropriée d'une fiducie à l'avance peut à la fois créer un parapluie économique pour un jour de pluie et garantir que même si l'entreprise se trouve dans une situation dangereuse à la fin de la vie du testateur, les héritiers ne seront pas lésés.

Parfois, la fiducie est une solution coûteuse et, dans tous les cas, ne résout pas non plus les problèmes liés aux problèmes physiques, mais uniquement les problèmes de propriété. Une procuration permanente est également une solution possible dans la planification des périodes problématiques, et cela vaut également la peine de l'envisager.

Dans tous les cas, il est très difficile d'anticiper ce que fait un enfant, et il est important de consulter des experts qui connaissent bien les différents outils dont dispose une personne pour gérer son transfert intergénérationnel. Il est particulièrement important de consulter un avocat spécialisé dans le domaine du transfert intergénérationnel d'entreprises et sociétés lorsque certains des actifs sont des commerces actifs.

---

* L'avocat Yair Aloni est avocat principal au sein du cabinet Afik & Co. (www.afiklaw.com) et se concentre principalement sur les domaines civil, litiges, immobilier, appels d'offres et droit administratif. L'avocat Aloni est autorisé par le tuteur officiel à signer une procuration permanente. Cet aperçu ne fournit aucun conseil juridique et il est conseillé de consulter un avocat spécialisé dans ce domaine avant de prendre une décision sur les questions décrites dans cette revue. Pour plus d'informations: 03-6093609, ou par e-mail: afiklaw@afiklaw.com